

Overpeinzingen van een wildzangkweker

Peter Otten

Op 8 december 1985 heb ik in Mol (België) een nationale tentoonstelling bezocht van de Belgische Ornithologische Federatie. Wat ik daar allemaal heb gezien heeft diepe indruk op mij gemaakt. Kwekers van vogels toonden daar hun eigenhandig gekweekte vogels. En dat in vele soorten. Hoewel er ook tropische vogels en kanaries te zien waren, wil ik het daar nu niet over hebben. Wel over de vele soorten Europese vogels die daar zaten. Sijzen, Grote Lijsters, Zanglijsters, Spreeuwen, Merels, Vinken, Pestvogels, Geelgorzen, Rietgorzen, Grauwe Gorzen, Kruisbekken, Kepen, Putters, Groenlingen, Goudvinken, Kneuen, Huismussen, Ringmussen, Fraters en Europese Kanaries. En dat alles in behoorlijke aantallen en van de Groenling, Merel en Zanglijster en andere ook nog diverse opmerkelijke mutaties (kleurmutaties).

Naar aanleiding van deze tentoonstelling heb ik mijn gedachten eens laten gaan over het fenomeen 'Europese vogels' (= 'wildzang'). In Nederland een delicate kwestie, in België een algemeen geaccepteerde gang van zaken. Ik ben mij er zeer van bewust dat ik mij met deze overpeinzing wel op glad ijs begeef. 'Het Vogeljaar' wordt in Nederland en ook daarbuiten gelezen door zeer gemotiveerde vogelaars en vogelbeschermers.

Nu kun je natuurlijk het houden van en kweken met Europese vogels categorisch afkeuren en zelfs verafschuwen. Vogels horen in de natuur thuis en daarmee uit. In principe is dat waar. Je gaat dan evenwel voorbij aan de realiteit dat nogal wat mensen een enorme hoop plezier beleven aan het kweken met deze Europese vogels.

In België zijn de kaarten wel geschud. Hoe-

wel daar vóór- en tegenstanders zijn, geeft de wet daar de mensen een reële mogelijkheid met deze vogels te kweken. Zij het onder voorwaarden: een letterlijk en figuurlijk nauwsluitend ringsysteem, een behoorlijk aantal soorten en tevens een uitdrukkelijk verbod vogels aan de natuur te onttrekken. In principe is een ongeringde vogel een illegale vogel. Zodoende lijdt de natuur geen schade en de kwekers beleven hun vreugde aan het kweken. En de resultaten mogen er zijn! Prachtige en gezonde vogels heb ik gezien. In België is men wat dit betreft wel wat verder dan in Nederland.

Want hoe staan de zaken in Nederland er voor? Eigenlijk in'triest. Er mogen een paar soorten gehouden worden; de zogenaamde 'kooivogels'. Wij zitten met een wet uit 1936 die de vogelbeschermers niet ver genoeg

In België leven beslist niet minder Goudvinken in het wild dan in Nederland.

Foto: Peter Otten.

gaat en die door kwekers ervaren wordt als zeer frustrerend. Er is een nieuwe wet in voorbereiding die zowel de vertegenwoordigers uit het ene als ook uit het andere kamp hoop geeft, zij het in totaal verschillend opzicht. Veel zal er wel niet veranderen. Wat dat betreft behoeven zeker de kwekers zich geen illusies te maken. Zo gaat dat in Nederland. Wat de meeste mensen zo vinden, dat is waar en dat gebeurt. Zoiets is inherent aan een democratie: de meerderheid beslist. Juist of niet-juist¹ zijn in feite geen argumenten.

Ik twijfel niet aan de oprechtheid van de Nederlandse vogelbeschermers. Ik val wel over zijn onverdraagzaamheid. In wezen valt een systeem zoals dat in België wordt gehanteerd, voor de natuur niet in haar nadeel uit. Als elke niet-geregistreerde vogel illegaal is, dan loopt de natuur echt geen gevaar. Vangen van vogels is dan niet lonend en verhandelen evenmin. Bij een nauwsluitend ringstelsel speelt het ook geen enkele rol of er wat meer vogels zouden zijn toegestaan, aspirant-kopers verkrijgen alleen geringde vogels bij een kweker en de natuur lijdt geen schade. In België leven beslist niet minder Goudvinken in het wild dan in Nederland! En dat geldt niet alleen voor de Goudvink.

De kanarie heeft al een lange geschiedenis achter de rug. Evenals andere huisdieren heeft hij een wilde stamvader. De mens is erin geslaagd, met veel geduld en toewijding, honderden kleurslagen, verschillende zangrichtingen en vele houdings-, postuurs- of anderszins getekende rassen te kweken. En zo hoort het ook. De kanarie werd niet gehinderd door een knellende vogelwet. En hoeveel mensen vinden geen zinvolle vorm van vrijetijdsbesteding in het kweken met kanaries?

In dit verband is het merkwaardig dat wij o, zo zuinig zijn op onze eigen vogels, maar anderszijds een vestzak-broekzakmentaliteit erop nahouden door in andere landen miljoenen vogels weg te laten vangen om die hier in een volledig ander klimaat in volières te stoppen. Het een is niet goed te praten met het ander en het ander niet met het een; ik weet het, maar wel zou het verstandig zijn eens wat verder te kijken dan onze Nederlandse neus lang is. Tropische vogels zouden de zelfde status moeten krijgen als onze eigen vogels straks krijgen: niet geringd is illegaal. Dan wordt er vanzelf in de behoefte voorzien door kweek. Gekweekte vogels zijn zonder twijfel meer gewild dan gevangen vogels. Vangen is dan niet meer lonend en ook niet meer noodzakelijk. Bovendien overbodig.

Bij het maken en later invullen van een wet (Algemene Maatregel van Bestuur) mag ie-

dereen die erbij betrokken is, zijn zegje doen. Mensen die Europese vogels kweken, zijn feitelijk nauwelijks in de gelegenheid geweest hun wensen op tafel te leggen. Dat was een organisatorisch probleem. Zij vormen een onderdeel van de Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders of de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers of ze zijn nergens bij aangesloten. Ze zijn in deze bonden ver in de minderheid. De onderhandelingen worden in wezen gevoerd door mensen met minstens voor een belangrijk gedeelte, andere belangen. Bovendien zijn bedoelde kwekers dikwijls eenvoudige mensen die niet direct op de barricades klimmen. En veel groeperingen met andere belangen waren wel gespreks-partner.

Mij is opgevallen dat er in dezen niet echt gediscussieerd wordt. Ieder geeft zijn opvattingen ten beste en niemand luistert. Zo polariseert de zaak.

Toen er indertijd een nieuwe jachtwet moest komen, stelden de jagers zich wat agressiever op. Dat heeft geholpen. Ze zijn er niet slecht afgekomen.

De bedoeling van mijn schrijven moge duidelijk zijn. Ik zou het zeer op prijs stellen als er wat minder gepraat en wat meer geluisterd werd. Zowel de kwekers als de beschermers zouden zich moeten vinden in een leefbare wet met een dito invulling, die voor beiden een reële kans biedt en beiden in hun waarde laat. In het verleden zijn er al te veel toestanden geweest die steeds opnieuw kwaad bloed zetten en die bij een slechte regeling van het een en ander zeker weer in alle hevigheid zullen voortduren.

■ Peter Otten, Jan Vermeerstraat 26, 5753 BP Deurne.

Spitsbergen, reis voor natuurfotografen

Het tijdschrift 'Foto' organiseert een unieke reis naar Spitsbergen onder begeleiding van de bekende natuurfotograaf Fred Hazelhoff en de hoofdredacteur van het tijdschrift 'Foto', Wim Broekman van 23 juni tot en met 7 juli 1987. Het maximale aantal deelnemers is op 23 personen gesteld, die tijdens de tochten over twee groepen zal worden verdeeld. Het onderkomen aldaar is op het expeditie-schip 'Plancius'. Het schip verplaatst zich voornamelijk 's nachts, zodat een optimale tijd aan land kan worden doorgebracht. Vooraf wordt een kennismakings- en informatieavond georganiseerd.

Nadere informatie is verkrijgbaar bij de Redactie van 'Foto', postbus 3, 3830 AA Leusden, 033 - 947 200, buiten kantoor 020 - 256 038.